

Pracovná skupina pre Spoločnú poľnohospodársku politiku (SPP), 16. mája 2022

Zhrnutie správy zo zasadnutia:

Predseda Henri Brichart (FR).

Výmena názorov na nevyhnutné krátkodobé až strednodobé opatrenia SPP s ohľadom na dopady vojny na UA

Sekretariát C-C prezentoval zhrnutie všetkých požiadaviek, ktoré zaslal Komisii v súvislosti s vojnou na UA a ktoré zahŕňajú krátkodobé aj strednodobé opatrenia:

- výnimky/odchýlky a väčšia flexibilita pri vykonávaní pravidiel posilnenej podmienenosti
- výnimky/odchýlky pri ekoschémach a agro-environmentálnych záväzkoch a záväzkoch týkajúcich sa dobrých životných podmienok zvierat
- predĺženie obdobia na podanie žiadosti o investície do poľnohospodárskych podnikov
- rýchlejšie využitie prostriedkov fondu NextGeneration EÚ na podporu investícií
- flexibilita v termínoch platieb
- zachovanie flexibility pre štátnu podporu/dočasný rámec štátnej podpory prijatý počas pandémie C-19, vrátane zmeny úrovni podpôr v rámci de minimis
- rýchle zavedenie a vykonanie plánu EÚ na zníženie závislosti na dovážaných rastlinných bielkovinách a zaistenie prístupu k cenovo dostupným kŕmnym surovinám
- odklad všetkých rozhodnutí týkajúcich sa neobnovovania účinných látok používaných ako prípravky na ochranu rastlín (PPPs) na roky 2023 a 2024
- zrušenie všetkých prekážok vo forme dovozných ciel na zvýšenie hospodárskej súťaže na trhoch EÚ s hnojivami

V diskusii navrhol ešte NL reprezentant k poslednému bodu doplniť používanie biologických hnojív ako alternatívu k anorganickým hnojivám.

Analýza a porovnanie listov s pripomienkami k strategickému plánu SPP adresovaných členským štátom a ich odpovede, prezentácie členských organizácií

Prezentácia HR

HR reprezentantka predstavila najdôležitejšie pripomienky Komisie v hodnotiacom liste k strategickému plánu HR.

Komisia:

- upozornila na nedostatočnosť dodržiavania princípov partnerstva počas vykonávacej fázy
- postráda väčšie ambície pre ciele v oblasti životného prostredia, klímy aj digitalizácie
- upozorňuje, že by sa mohlo zlepšiť spravodlivejšie, účinnejšie a účelnejšie prerozdelenie priamych platieb
- žiada lepšie riešiť prístup poľnohospodárov k pôde a kapitálu a vytvoriť lepšie podmienky na medzigeneračný prevod pôdy
- upozorňuje, že strategický plán neobsahuje žiadne odvetvové intervencie v iných odvetviach než povinných
- odporučila zvážiť intervencie, ktoré pomôžu znížiť závislosť na fosílnych palivách
- odporučila zvýšiť ambície cieľov súvisiacich so životným prostredím a klímou

- odporučila viac znížiť poľnohospodárske emisie a posilniť sekvestráciu uhlíka v pôde
- požaduje lepšie rozpracovať strategický prístup týkajúci sa udržateľného odvetvia chovu hospodárskych zvierat
- odporučila zvýšiť udržateľnú domácu výrobu obnoviteľnej energie, vrátane bioplynu
- zdôraznila potrebu posilniť finančné zručnosti (najmä mladých poľnohospodárov) a zaistiť lepší prístup k financiám prostredníctvom finančných nástrojov
- odporučila podporu vidieckych oblastí mimo poľnohospodárstva a lepšiu koordináciu nástrojov s cieľom zlepšiť sociálnu a územnú súdržnosť EÚ
- považuje navrhované intervencie na rozvoj vidieckych oblastí za nedostatočné
- odporučila posilniť poľnohospodársky znalostný a inovačný systém (AKIS)
- žiada dostatočné vysvetlenie, ako strategický plán prispeje k dosiahnutiu cieľov EZD
- žiada revíziu národného cieľa dosiahnutia 12 % plochy v ekologickom režime do roku 2030
- vyzýva HR pokračovať v úsilí znižovať používanie antibiotík a výrazne zvýšiť podiel krajinných prvkov na 10 %.

Prezentácia DK

DK reprezentantka informovala o 237 komentároch v hodnotiacom liste. Najdôležitejšie komentáre:

- podmienenosť: DPEP 6 – od DK sa požaduje rozšíriť rozsah pokrytia pôdy zo 60 % na 100 % ornej pôdy a trvalých kultúr

DPEP 7 – diverzifikácia plodín môže byť odôvodnená iba v určitých regiónoch

DPEP 8 – väčšie ambície v oblasti biodiverzity

- ekoschémy: DK by malo zvážiť, či by ekoschémy nemali byť viacročné
- priame platby: DK sa rozhodlo využiť výnimku na nezavedenie doplnkovej redistributívnej podpory príjmu pre udržateľnosť (CRISS), Komisia k tomu požaduje ďalšie vysvetlenie a dokumentáciu, žiada aj zmenu kritérií pri definícii aktívneho poľnohospodára
- opatrenie v oblasti klímy, životného prostredia a dobrých životných podmienok zvierat: podľa Komisie nie je plán dostatočne zameraný na environmentálne a klimatické emisie z intenzívnej živočíšnej výroby a nezahŕňa žiadnu podporu výroby obnoviteľnej energie. Odporúča zaviesť podporu na zlepšenie dobrých životných podmienok zvierat.
- ciele EZD: podľa Komisie plán nezahŕňa žiadne národné ciele, odporúča ďalšiu podporu na znižovanie strát živín a vysokodiverzných krajinných prvkov
- generačná obmena: Komisia odporúča zvýšiť úroveň ambícií doplnením podpory z I. piliera, hoci DK už navrhuje podporu vo výške 3 % z II. piliera, čo predstavuje minimálnu požiadavku Komisie
- Komisie vyzvala DK na zavedenie nástrojov riadenia rizík. DAFC s tým nesúhlasí.

Prezentácia EL

EL reprezentantka referovala, že hodnotiaci list obsahuje 292 komentárov:

- podmienenosť: DPEP 7 – ponechanie hlavnej plodiny po dobu 3 rokov nie je podľa Komisie v súlade s účelom tohto štandardu

DPEP 8 – Komisia žiada o rozšírenie ochrany na všetky prvky uvedené v zozname a upozorňuje, že od DPEP 8 sú oslobodené len farmy s rozlohou menšou ako 5 ha

- ekoschémy: Komisia upozorňuje, že strategický plán neobsahuje žiadne ekoschémy zamerané na druhy alebo biotopy s významom pre EÚ, odporúča vytvoriť špecifické ekoschémy pre pôdu vzhľadom na vážne problémy dezertifikácie a degradácie pôdy
- dobré životné podmienky úžitkových zvierat: Komisia žiada vysvetlenie a dodatočné informácie o obsahu tejto intervencie, odporučila začleniť ďalšie intervencie na zlepšenie životných podmienok ošipovaných a zlepšenie chovov zvierat v uzavretých systémoch ustajnenia pre telce, prasnice a nosnice
- ciele EZD: Komisia odporúča zvýšiť ambície pri celi rozšírenia plochy v ekologickej produkcii a ohľadom strát živín, používaní pesticídov a antibiotík
- základná podpora príjmov pre udržateľnosť (BISS): Komisia žiada detailnejšie vysvetlenie teritoriálneho použitia BISS a použitých kritérií
- CRISS: Komisia žiada vysvetlenie, či budú farmy, presahujúce určitú veľkosť vylúčené z CRISS a ako bude podpora poskytovaná farmám s plochami v rámci viacerých územných skupín
- podpora viazaná na produkciu: Komisia vyzvala na poskytnutie informácií, ako majú intervencie zlepšiť situáciu v danom odvetví
- podpora mladých a malých poľnohospodárov: Komisia žiada objasniť výber 25 ha ako prahovej hodnoty pri mladých poľnohospodároch, podľa Komisie navrhnutá stratégia prerozdelenia podpôr neposkytuje dostatočné vysvetlenie pre malé farmy
- odvetvové intervencie: Komisia žiada objasniť použitie posilnenej podmienenosti ako základu na vykonávanie odvetvových typov intervencií. Má totiž vážne obavy ohľadom ich väzby na DPEP a možného dvojitého financovania.
- Komisia vyzvala EL na objasnenie niektorých definícií a kritérií a vyčlenenie finančných prostriedkov

(Celá prezentácia je v samostatnej prílohe k zápisu v českom jazyku.)

Prezentácia HU

HU reprezentantka predstavila hlavné komentáre z celkových 425 obsiahnutých v hodnotiacom liste Komisie pre HU:

- treba dostatočne riešiť cieľ spravodlivejšieho rozdeľovania a zacielenia podpory príjmov
- za veľmi problematické považuje, že medzi potrebami nie je výslovne uvedené obmedzenie používania pesticídov, ale je nahradené „racionálnym používaním“, ktoré podľa Komisie nemusí byť ekvivalentné.

HU Komisii odpovedalo, že už veľa rokov je množstvo PPPs uvádzaných na trh v HU/ha pod priemerom EÚ a vykazuje klesajúcu tendenciu.

- za nedostatočné považuje navrhované intervencie týkajúce sa zdravej výživy, chce vysvetlenie
- podmienenosť: DPEP 7 – definované postupy striedania plodín nie sú podľa Komisie v súlade s definíciou stanovenou v právnych predpisoch, zmena plodín sa vyžaduje aspoň raz do roka na úrovni pozemku

HU odpovedalo, že plánuje využiť odchýlku uvedenú v poznámke pod čiarou v prílohe III použitím kombinácie striedania a diverzifikácie plodín, čo lepšie zodpovedá regionálnym charakteristikám Karpatskej kotliny.

- ekoschémy: o. i. Komisia upozornila, že na ekoschémy v HU je vyčlenených menej než 25 % obálky I. piliera

- AEKO: upozornenia Komisie, že neboli zavedené žiadne nové intervencie.

HU odpovedalo, že cca 70 % finančných prostriedkov II. piliera je spojených s ekologickými cieľmi a okrem fondov EÚ bude zavedených 80 % národného financovania. Ďalší súbor nových intervencií sa bude týkať antimikrobiálnej rezistencie a emisií skleníkových plynov.

- ciele EZD: Komisia žiada HU, aby posilnilo plán tak, že na každý z cieľov poskytne ambiciózne a kvantifikované národné hodnoty.
- ekologické poľnohospodárstvo: Aj napriek zdvojnásobeniu poľnohospodárskej plochy ekologického poľnohospodárstva na 10 % do roku 2027 (v porovnaní 5,71 % v roku 2019) vyzvala Komisia HU, aby zvýšilo úroveň ambícií a revidovalo cieľ na rok 2027.
- krajinné prvky s vysokou rozmanitosťou: podľa Komisie sú ciele HU extrémne nízke (3,3 %), čo je hlboko pod cieľom EÚ (10 %).
- BISS: treba upraviť odôvodnenie rozdelenia obálky na základe analýzy príjmových potrieb.
- CRISS: Komisia sa domnieva, že poskytnuté dôkazy nepodporujú zvolenú maximálnu prahovú hodnotu (300 ha) v rámci CRISS.

HU odpovedalo, že veľkosť 300 ha predstavuje v HU kategóriu stredných podnikov, ktoré v súčasnosti produkujú významnú časť HU produkcie a môžu čeliť neistým ekonomickým vyhliadkam.

- odvetvové intervencie: Komisia vyzvala HU, aby vysvetlilo, prečo do plánu nezahrnulo aj iné intervencie než na odvetvie vína, medu, ovocia a zeleniny.
- investície: stratégia HU podľa Komisie nepreukazuje, že investície sú zamerané na odvetvia/farmy, ktoré najviac potrebujú investičnú podporu. V kontexte vojny na UA vyzvala Komisia HU, aby zvážilo aj intervencie, ktoré pomôžu znížiť závislosť na fosílnych palivách a iných vstupoch z externých zdrojov.
- výmena znalostí a informácií: Komisia o. i. vyzvala HU, aby posilnilo svoj strategický prístup k znalostiam a inováciám prostredníctvom primeranej podpory príslušných intervencií, ako je poradenstvo a školenie.

HU odpovedalo, že za účelom naplnenia cieľov udržateľnosti a ochrany životného prostredia bude zriadená tzv. zelená podporná sieť, ktorá bude zodpovedná výhradne za tento typ predávania znalostí.

- Komisia vyzvala HU na objasnenie niektorých definícií, kritérií a cieľových hodnôt niektorých ukazovateľov.

Prezentácia PT

PT reprezentant uviedol, že úvod hodnotiaceho listu odkazuje na nový kontext prebiehajúcej vojny na UA, obsahuje 32 kľúčových otázok a 308 detailných komentárov. Okrem toho Komisia:

- žiada lepšie zdôvodniť poskytovanie viazanej podpory s cieľom dosiahnuť dlhodobú konkurencieschopnosť a vysvetliť, ako systém prerozdelenia platieb prospeje malým farmám
- požaduje väčšiu účinnosť pri znižovaní emisií z odvetvia živočíšnej výroby
- chce objasnenie, ako PT zaistí výber lesných druhov v súlade so zásadami udržateľného lesného hospodárstva
- vyzýva na využívanie inovatívnych prístupov na rozvoj genderovej vyváženosti a príležitostí vo vidieckych oblastiach
- vyzvala PT na vypracovanie národnej stratégie pre biohospodárstvo

- vyzýva na ukončenie praxe skracovania chvostov ošípaným a podporu chovu zvierat v neuzavretých systémoch
- vyzvala na popis stratégie riešenia dobrých životných podmienok zvierat, vrátane produktívnych investícií do modernizácie a intervencií do ekologického poľnohospodárstva a znižovania používania antimikrobiálnych látok
- v rámci AKIS odporúča väčšiu podporu inovácií, poľnohospodárskeho poradenstva a prepojenia so sieťou EIP-AGRI
- vyžaduje väčšie ambície v oblasti plnenia cieľov EZD prostredníctvom národných cieľov

Otázky a odpovede

LT reprezentant sa pýtal, či aj HR obdržalo poznámku Komisie ohľadom výšky BISS a upozornil, že prakticky všetky členské štáty obdržali rovnaký komentár: „Jednotkovú čiastku a jej variácie nemožno zdôvodniť ako výsledok rozdelenia obálky BISS počtom odhadovaných spôsobilých hektárov. Namiesto toho by mala byť odôvodnená predovšetkým na základe analýzy potrieb príjmov a až potom porovnaním s dostupným rozpočtom.“

Reprezentantky HU, DK aj HR a reprezentant AT zhodne potvrdili rovnaký komentár od Komisie. Zároveň sa zhodli, že táto pripomienka nevyžaduje zásadnejšiu zmenu plánu, skôr určité objasnenie zo strany členských štátov.

Aj NL a ES reprezentanti potvrdili, že väčšinu pripomienok sa pokúsia ich krajiny objasniť/vysvetliť/doplniť.

AT reprezentant informoval o zmene vlády v AT a vyjadril pochybnosti, či sa hodnotiaci proces podarí včas dokončiť.